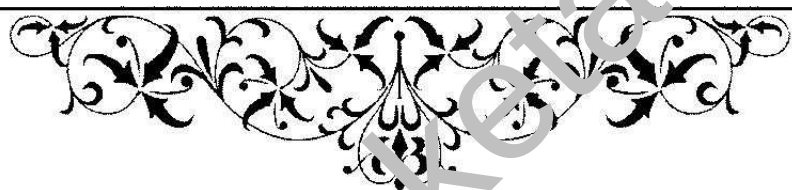

نهاد قانونی سرپرستی کودکان و نوجوانان
بی سرپرست و بدسرپرست با رویکرد
حقوق آموزش در حقوق شهروندی

بهزاد شهسواری

انتشارات آیت عقل

کد کتاب: H / 98 - 1

سرشناسه	: شهسواری، بهزاد، ۱۳۶۱ -
عنوان قراردادی	: ایران، قوانین و احکام Iran. Laws, etc
عنوان و نام پدیدآور	: نهاد قانونی سرپرستی کودکان و نوجوانان بی سرپرست و بدسرپرست با رویکرد حق آموزش در حقوق شهروندی/بهزاد شهسواری.
مشخصات نشر	: تهران: آیت عقل، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	: ۴۷۲ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۹۹۶۰۰-۴-۰
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
یادداشت	: کد ملی: ص ۲۴۳.
موضوع	: کودکان بی سرپرست - وضع حقوقی و قوانین - ایران
موضوع	: Abandoned children -- Legal status, laws.
موضوع	: آموزش و پرورش - ایران
موضوع	: Education - Iran
موضوع	: حقوق مدنی - ایران
موضوع	: Iran -- Civil rights
رده بندی کنگره	: KMH1۵۴۲
رده بندی دیویی	: ۳۴۶/۵۵۰۱۳۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۶۹۲۶۵۵

تهران - خیابان انقلاب - خیابان رحیدانی

(تقاطع فخررازی) - کوچه قدیری - پ ۲ و ۱

۶۶۴۸۹۲۹۶ - ۶۶۴۸۹۲۹۶

نهاد قانونی سرپرستی کودکان و نوجوانان بی سرپرست

وبدسرپرست با رویکرد حق آموزش در حقوق شهروندی

کتاب انتشارات آیت عقل

هر شخص حقیقی یا حقوقی که تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه ناشر، نشر یا پخش یا عرضه یا تجدید چاپ نماید، مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

بهزاد شهسواری

نویسنده

۴۷۲

تعداد صفحه

اول ۱۳۹۸

نوبت و سال چاپ

وزیری

قطع

۱۵ نسخه دیجیتال

شمارگان

۹۷۸-۶۰۰-۹۹۶۰۰-۴-۰

شابک

۵۵۰۰۰ تومان

قیمت

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
مقدمه	۱۱
فصل اول: بررسی تعاریف و مبانی حقوق و آموزش و پرورش	۱۳
مبحث اول - دانش حقوق	۱۵
گفتار اول - تعریف و مفهوم واژه حق	۱۶
گفتار دوم - مبانی و منابع حقوق	۱۸
گفتار سوم - حق و تکلیف	۲۲
مبحث دوم - فرزندان و تربیت	۲۳
گفتار اول - مفهوم آموزش و پرورش	۲۳
گفتار دوم - تربیت	۲۵
گفتار سوم - مبانی و اصول آموزش و پرورش	۳۳
گفتار چهارم - فلسفه آموزش و پرورش و ویژگی های آن	۳۶
گفتار پنجم - فلسفه تربیتی اسلام	۳۹
بند اول - اهداف تربیتی اسلام	۴۵
بند دوم - اصول اساسی در تربیت اسلامی	۴۷
مبحث سوم - شهروند و شهروندی	۴۸
گفتار اول - تبیین مفهوم شهروند	۵۴
گفتار دوم - جایگاه حقوق شهروندی در دین مبین اسلام	۵۹
بند اول - تعریف مسلمان	۷۱
بند دوم - تعریف کفر و کافر	۷۳
گفتار سوم - بررسی جایگاه اقلیت و طبقه بندی آن	۸۰
بند اول - تعریف اقلیت	۸۰
بند دوم - اقلیتهای دینی و قومی	۸۲

۸۴	مبحث چهارم - تعریف سرپرستی
۹۰	گفتار اول - سرپرست
۱۰۳	گفتار دوم - کودکان و نوجوانان بی سرپرست و بد سرپرست
۱۱۱	فصل دوم: مبانی نهاد های حقوق شهروندی و سرپرستی
۱۱۲	مبحث اول - بررسی و تحلیل مبانی حقوق شهروندی
۱۱۳	گفتار اول - حقوق شهروندی در قرآن کریم
۱۲۰	گفتار دوم - حقوق شهروندی در قوانین موضوعه داخلی
۱۲۹	گفتار سوم - حقوق شهروندی در اسناد بین المللی
۱۳۶	مبحث دوم - مبانی نهاد سرپرستی
۱۳۷	گفتار اول - مبانی شرعی
۱۴۳	گفتار دوم - مبانی قانونی
۱۴۹	فصل سوم: فرآیند واگذاری سرپرستی و دعایت حقوق شهروندی
۱۵۰	مبحث اول - تشریفات نصب سرپرست در مراجع قانونی
۱۵۱	گفتار اول - مراجع قانونی صالح
۱۵۸	گفتار دوم - آغاز سرپرستی
۱۶۴	مبحث دوم - شرایط متقاضیان سرپرستی
۱۶۵	گفتار اول - شرایط ایجابی
۱۶۵	بند اول - تمکن مالی و توانایی های خاص قانونی
۱۶۹	بند دوم - حفظ احترام ، تکلیف به نگهداری و تربیت
۱۷۹	بند سوم - دارا بودن سن خاص مقرر در قانون
۱۷۹	بند چهارم - اعتقاد به یکی از ادیان مصرح در قانون اساسی
۱۸۰	گفتار دوم - شرایط سلبی
۱۸۰	بند اول - سابقه مجرمانه
۱۸۱	بند دوم - عدم صلاحیت اخلاقی
۱۸۱	گفتار سوم - زوال سمت سرپرستی
۱۸۲	بند اول - فوت و حجر سرپرست
۱۸۳	بند دوم - رشد قانونی کودک تحت سرپرستی
۱۸۶	بند سوم - رجوع والدین حقیقی و یا مشخص شدن آنها
۱۸۶	بند چهارم - عدم رعایت امانت مادی و یا معنوی

فصل چهارم: حق آموزش کودکان و یا نوجوانان تحت سرپرستی در سازمان آموزش و پرورش و ضمانت اجرای قانونی.....	۱۸۹
مبحث اول- سازمان آموزش و پرورش	۱۹۰
گفتار اول - اشخاص تحت تعلیم آموزش و پرورش	۱۹۱
گفتار دوم - تاریخچه سازمان آموزش و پرورش در ایران	۲۰۰
گفتار سوم- اهداف کلی آموزش و پرورش	۲۰۸
گفتار چهارم - بررسی نهاد آموزش و پرورش در سند تحول بنیادین	۲۱۲
مبحث دوم - پیوند حق آموزش و پرورش کودکان و نوجوانان تحت سرپرستی و حقوق شهروندی	۲۱۷
مبحث سوم - ضمانت اجرای عدم رعایت حق آموزش توسط سرپرستان	۲۲۸
سخن پایانی	۲۳۵
فهرست منابع	۲۴۱
ضمائم	۲۵۳
۱. نمودار فرآیند سرپرستی	۲۵۴
۲. فرم های پیوست دستورالعمل اجرای مراقبت از کودک ب.ب.ب. در خانواده مصوب سال ۱۳۹۷	۲۵۸
۳. قانون حمایت از کودکان بی سرپرست و سرپرست مصوب سال ۱۳۹۲	۳۷۸
۴. سایر قوانین مرتبط	۳۸۵
۵. سند تحول بنیادین آموزش و پرورش مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی مصوب سال ۱۳۹۰	۴۰۹
۷. منشور حقوق شهروندی مصوب سال ۱۳۹۵	۴۴۵

مقدمه

انسان از دیرباز برای شناخت پیرامون دنیای خود و جستجو در حقایق به کاوش در پدیده های طبیعت پرداخته است. دستیابی انسان به شیوه ای منظم برای حل مسائل و راهکارهای پیش رو، به پیشرفت های چشمگیری انجامیده است. کشور جمهوری اسلامی ایران، سرزمینی زیبا با فرهنگ زنده و پویا، دارای تمدنی با شکوه و عظیم می باشد. دین مبین اسلام به عنوان گنجینه با ارزش مذنب مردم ایرانی، محمل دانشهای گوناگون از جمله حقوق است. جایگاه فاخر اشعار و متون ادبی از سیمایه های معنوی ایران، در علوم متفاوت نظیر حقوق را در زبان و ادبیات فارسی می توان یافت. اصطلاح شهروندی عبارت است از: «عضو رسمی یک شهر و یا کشور که حقوق و شمولتهای شهروندان در قوانین پیش بینی و تدوین شده است». حقوق شهروندی، روابط مردم شهر را با یکدیگر از سویی و از سوی دیگر با دولت، حقوق و مسئولیت های آنها در برابر یکدیگر معلوم و فرهنگ شهروندی و حمایت دولت را شامل می شود. شهروندی در اصطلاح انگلیسی «Citizenship» نام دارد. حقوق شهروندی مرکب از دو واژه «شهر» یعنی جامعه و «ند» به معنای عضو وابسته جوامع است. شهروندی مجموعه ای از حقوق و تکالیف فردی و اجتماعی است، «حق آموزش» در معنای اعم شامل جنبه ی عام و خاص آموزش برای همگان است. آموزش موجب می شود تا اشخاص فعال، آگاه و مسئولیت پذیر باشند و آموزش و پرورش در محیط رسمی (مدارس) و غیر رسمی (محیط خانواده)، تأمین کننده سعادت زندگی اشخاص در آیند است. کودکان و نوجوانان به عنوان اشخاص دارای شأن در جامعه، شهروند محسوب می شوند و دارای حقوق، مزایا و به تبع آن تعهداتی متناسب با آن حقوق و مزایا هستند. کودکان و نوجوانان به ویژه کودکان و نوجوانان بی سرپرست و بد سرپرست، در تمام دوران رشد و بلوغ، می بایست جهت آموزش و پرورش (تربیت) از امکانات کافی برخوردار باشند و اساتید ارجمند، مدرسان، مسئولان و دست اندرکاران محترم تعلیم و تربیت در تحقق اهداف آموزش و پرورش و حمایت از کودکان و نوجوانان بی سرپرست و بد سرپرست با توجه به قوانین جاری در این راستا

زمینه های لازم را فراهم می آورند . کارآمدی هر نهاد عبارت است از : « نیل به اهداف و اصول مورد نظر آن نهاد ، در برهه های مختلف زمان ، با توجه به شرایط و وضعیت آن دوران از جامعه » . دولت و قانونگذار به عنوان یکی از مسئولان رسمی برقراری نظم در جامعه و تضمین حقوق شهروندی ، اقداماتی مانند وضع قوانین کاربردی بعمل می آورند تا از حقوق کودکان و نوجوانان بی سرپرست و بد سرپرست بعنوان شهروند در جامعه ، پاسداری شود . در این کتاب سی شده است تا با توجه به رشد و توسعه قوانین جاری ، « حق آموزش » ، به عنوان یکی از نیازهای سرشار از اهمیت در زندگی برای کودکان و نوجوانان تحت سرپرستی ، با در نظر گرفتن مبررین مداخلات حقوق شهروندی ، بصورت منظم و منطبق با قوانین جاری به ویژه قانون حمایت از کودکان بی سرپرست و بد سرپرست مصوب ۱۳۹۲ ، تجزیه و تحلیل شود تا بصورت تخصصی در این خصوص ساز و کارهای نهاد سرپرستی ، شرایط متقاضیان سرپرستی و حقوق کودکان و نوجوانان بی سرپرست و بد سرپرست ، با نگاهی ویژه و تأکید بر حق آموزش برای آنها ، تبیین شود .

اینک این مهم به انجام رسیده ، ضمن سپاسگزاری از ایزد سبحان ، از تمام اساتید بزرگوار و صاحب نظران ارجمند ، تشکر و قدردانی می گردد و از تمام مربیان ، دست اندرکاران تعلیم و تربیت و مسئولان محترم سازمان آموزش و پرورش کشور پنهانم ایران ، توفیق الهی را خواستارم . از آنجا که حاصل مطالعه ، اندیشه و تجربه ی یک فرآیند عایدی از نقص نیست ، از همه ی اندیشمندان و صاحب نظران تعلیم و تربیت خواستارم تا با انتقادهای سازنده و پیشنهاد های خود مشوق نگارنده در بهبود چاپ های بعدی این مجموعه باشند . امید است این اثر گامی در جهت گسترش هر چه بیشتر حقوق شهروندی و آموزش و پرورش برای کودکان ، نوجوانان و جوانان آینده ساز این مرز و بوم پنهانور باشد .

شهواری^۱ - بهار ۹۸